

Poština
pavšalirana.Uredništvo
in
upravnništvo
Ista je
v Ljubljani
Breg št. 12.
Telefon 119.

AVTONO

Vseučeljski knjižnici

Dolžni odtis.

Ljubljani.

Glasilo „Združenja slovenskih avtonomistov“.

Izhaja vsako soboto.

malih oglasih
beseda 25 p.

Raj hočemo?

Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!

Kako je po svetu?

Ostra sapa piha čez Evropo. Narodi sodijo ministre. Na Grškem so jih obsodili celo na smrt — tiste ministre namreč, ki so bili v vladi takrat, ko je Kemal paša poglaj grško armado v Mali Aziji v morje. Na Bolgarskem je pa večina ljudstva glasovala z belimi listki za to, da se postavijo ministri tiste vlade, ki je zapeljala Bolgarijo v svetovno vojno, pred sodišče. Pa tudi prestoli se majejo. Grki so izgnali kralja Konstantina iz Carigrada, pobegnil pred Kemalom je pa sam turški sultan.

To so znamenja, ki kličejo tudi marsikam v druge dežele državnim krmarjem oster opomin, da so ministri tisti časi, ko je bil minister vse — državljani pa nič. Evropa se po silnih vojnih potresih ni še in se še dolgo ne bo pomirila. To nam kažejo vse številne konference, ki se sklicujejo v razne kraje in pri katerih poskušajo diplomate razvozlati trdo zvite zapletke, ki jim padajo od dne do dne na zeleno mizo. Ampak stara diplomacija se ne znajde več v težkih današnjih vprašanjih. Vse rešitve, ki jih delajo današnje vlade so take, da jih že drugi dan natura postavi popolnoma narobe.

Ena takih temeljito narobe postavljenih diplomatskih rešitev je bila pogodba, ki so jo zavezniki diktirali po svoji zmagi v svetovni vojni Turkom. Angleži so si delili s Francozi maloazijsko zemljo kar na debelo, ampak Turki so ukrenili drugače. Kemal paša je danes gospodar Smirne in Carigrada, a zavezniki sedijo tačas za zeleno mizo v Lausanni in barantajo s turškim zmagovitim generalom Izmet pašo za različne predprave, ki bi jih radi še nadalje obdržali v Turčiji.

In Turki so trdi — zavezniki pa meedini. Kajti kljub vsemu zatrjevanju o soglasju imajo Angleži svojo, Francozi svojo in Italijani še posebno svojo politiko. Angleži hočejo v prvi vrsti kupčijske pravice in pa kontrolo nad Dardanelami (to kontrolo predlagajo pod krščanskim plaščem zveze narodov, kjer bi si oni svoje seveda že znali zagotoviti) — hočejo skratka obdržati na tak ali tak način prosto pot po Mali Aziji. Francozi se temu sicer ne upirajo, ampak oni igrajo vendarle to-le karto: Dobro, mi bomo podpisali vašo angleško stvar, ampak vi

Angleži nas boste podpirali pa proti Nemčiji in nam dovolili, da si vzamemo sami iz grda, česar ne moremo iztisniti iz Nemcev z lepa.

To je prvi važen spor. Kajti Angleži proti Nemcem ne marajo odobriti nobenega nasilja, ker hočejo z njimi ostati v trgovskih zvezah — v tem oziru je Bonar Law mogoče še bolj izrazito za Nemce kakor je bil pa Lloyd George.

Turki to kajpada vidijo in tiščijo tesno s svojimi zahtevami. Pravijo: Turškega cesarstva ni več, obstoji pa turška svobodna republika. Sultan nima pri nas nobene politične moči več. Člen 1. naše republikanske ustave, ki smo jo izglasovali v edinem turškem postavnem parlamentu v Angori dne 1. novembra t. l. jemlje sultanu cesarsko moč in sultan Abdul Medžid, ki smo si ga izvolili je samo vrhovni verski glavar vesoljnega mohamedanskega sveta — Kalif Izlama. Mi zahtevamo suverene pravice za turško ljudstvo in toliko sveta v Traciji, da je strateško zavarovano naše sveto mesto Odrin, kjer se nahajajo grobovi naših sultanov. Glede Dardanel pa ne govorimo brez Rusije, ki mora tudi imeti pri tem vprašanju svoj glas.

In Rusija je tisti strah, ki preti zaveznikom. Rusija v zvezi z Nemčijo in Turčijo. Da ta zveza že v resnici deluje, kažejo razni turško-rusko-nemški odbori, ki so ustanovljeni po teh deželah v svrhu medsebojnega podpiranja. V Angori se nahajajo nemški generalni štabi. Nemški visoki oficirji Wiedecke, Kraus, Dreusen, baron von Andretten so dejansko vodili Kemalove čete in nemški oberst Schwarz je Kemalov zastopnik pri sovjetski vladi v Moskvi.

Ozrimo se malo še po naših sedeh Italijanih. Le-ti pa potihem kar naravnost šuntajo Turke. Italijani so namreč v sredozemskem morju trgovski konkurenti Grkov in gledajo, da bi jih čimbolj potlačili. Obenem imajo pa Italijani še drug, za nas jako važen račun. Njim je jako po volji in ustrezno, če se Turkom da na Balkanu toliko zemlje in postavijo na tak način, da bodo imeli Grki in Jugoslovani čim več sitnosti in toliko posla s Turčijo, da se ne bodo mogli gibanj proti Italiji. Turek na Balkanu je zaenkrat naraven zaveznik Italije in bo, če ne bomo imeli mi do-

volj pametnih diplomatov, ki bodo skrbeli zato, da se balkanski narodi med sabo pobotajo.

Bolgari so nam v tem oziru ponudili prvi svojo bratovsko roko, ki je ne smemo odbiti. Bratovski sosed, če je prijatelj, je boljši kakor pa vsa zavezniška obetanja in klici antante na pomoč za obrambo krščanstva proti Turkom. Kajti to krščanstvo antante je približno tako-le: Ko je gorela Smirna in so se Grki, Armenci in Turki po smirenskih ulicah davili in klali na debelo brez ozira na starost in spol, so bile pred Smirno vsidrane zavezniške bojne

ladje in, da ne bi bilo preveč dolg čas, so na ladjah igrale vojaške godbe — za krščansko pomoč so se pa takrat malo brigali.

Tak je torej položaj okrog nas in o tem govorijo danes za zeleno mizo v švicarskem mestu Lausanni.

Da pa s to konferenco komedij ne bo konec, nam obetajo že Nemci, ki pravijo, če se izpremeni mirovna pogodba Turkom v korist, potem se mora izpremeniti tudi mirovna pogodba, ki pritiska tako kruto ob tla nas.

In versajski mir ter njega večnost sta se s turško zmago zazibala.

Hrvati in mi.

Sedaj, ko se pripravlja hrvatski narod, da potom svojega zakonitega zastopnika, t. j. hrvatskega bloka, aktivno poseže v politično življenje Jugoslavije, se nam zdi nujno potrebno, da še enkrat povemo, kakošno bi moralo biti politično razmerje Slovencev do Hrvatov v naši državi, in kaj je bil vzrok, da do sedaj ni prišlo do takega političnega razmerja. Pri tem ne mislimo delati nobenih rekriminacij proti tej ali oni strani, ampak se bomo omejili na suhe konstatacije.

Konstatacija pa je samo ena in se glasi: predno so šli Hrvati in Slovenci l. 1919. na pogajanja s Srbi, bi se bili morali sporazumeti najprej med seboj. To pa se ni zgodilo in to je vzrok vseh nesoglasij.

Da pa niso prišli Hrvati in Slovenci med vojno in zlasti od spomladi l. 1917. dalje do ožjih političnih stikov, ki bi bili sami od sebe privedli do poznejšega sporazuma in enotne taktike, temu je mnogo kriva popolnoma pasivna politika nekdanje hrvatsko-srbske koalicijske, s S. Pribečevićem na čelu, ki je udano čakala, kaj pride, ni pa imela poguma, da bi bila nastopila aktivno, kakor so to storili Slovenci, Čehi idr. v avstrijskem parlamentu.

In ker je bila poleg tega Srbija tista, ki je imela odločilno in zadnjo besedo pri Ententi in ki je že pred vojno veljala za Jugoslovanski Piemont, so začeli Slovenci gledati v Beograd in niti opazili niso, da leži med Ljubljano in Beogradom še Zagreb.

Tako nas je prehitel prevrat in čas skupne vlade „Narodnega Veča“ je bil prekratek, da bi bil mogel popraviti zamujeno: v Beogradu smo prišli vsak s svojo politiko in vsak s svojo taktiko. In tako je šlo dalje do ustavotvorne skupščine.

Če pa je imela hrvatska in slovenska politika do tedaj le malo dodirnih točk, ki jih je vstvarjala le sila razmer,

sta šli obe politiki od zdaj dalje skoro v nasprotno smer: Hrvati so stali na stališču, da je ustavotvorna skupščina najvišji suvereni forum, ki ne prizna nobene oblasti nad seboj in ker se bodo pogodili med seboj trije narodi: slovenski, hrvatski in srbski. Stališče Slovencev pa je bilo, recimo: sami niso vedeli čisto jasno, kaj bi.

Volitve v konstituinto l. 1920. so Slovence razbile na več majhnih strank. Naše ljudstvo l. 1920 še ni imelo današnjega spoznanja o važnosti državne ustave za vse ljudstvo. Tudi politične stranke naše so predvsem povdarjale bodisi samo stanovske bodisi samo socialne interese ter so prezrle nalogo našega celokupnega kmetijskega in delavskega naroda v tej državi. Zato se je takoj po volitvah lahko slišalo na belgrajskih bulvarjih sledeče: Hrvati so volili slabo, Slovenci pa zelo dobro! Naše slovenske politične stranke so šle v konstituinto sledečo pot: Samostojna kmetijska stranka je kmalo z maloštevilnimi demokrati vred vstopila v vladu, glasovala za centralistično uredbo države ter vstraja na tem stališču do danes. SLS je v ustavnem boju formulirala svoj znani avtonomističen program, toda je vstrajala v parlamentu kot opozicija, četudi je s tem morda omogočila tu ali tam sedanjemu režimu kak kvorum. Socialisti so predlagali nekako „socialistično“ uredbo države, ko pa je to samoumevno pri naših političnih in socialnih razmerah padlo v vodo in v parlamentarni arhiv, je šla večina od njih za demokracijo — v centralizem, katerega sobojevniki so ostali njihovi vodilni srbski sodruzi do danes. Komunisti so zasledovali moskovske ukaze, prišli pri tem v smešno — žalosten položaj, dokler niso pri srbskem centralističnem kramarju napravili kakor političen otrok vse svoje krajcarje! Narodni socialisti so se šli dosledno skrivnico — brez idejnega načela in

LISTEK.

Ljubljanski frakarji.

Vsak predmet, ki se hoče znatveno predelati, rabi v začetku ali na koncu svojo jasno definicijo. Tako tudi ta.

Vsaka definicija pa je lahko pozitivna ali negativna. In če je predmet posebno važen, sta potrebni obe. Zato bomo porabili obe. In to v začetku.

Najprej negativno: frakar ne pomeni tistega, ki nosi frak, kakor ne pomeni mladin Josip Turk mladosti in dr. Milko Brezigar narodnega gospodarstva. To bi se reklo pozitivno in spoznavnoteoretično v smislu analitične psihologije: frakar in frakarji so tisti, ki iz neznanih vzrokov odklanjajo frak ali ga vsaj nosijo

zjutraj s črno kravato. Vzroki tega pojava do sedaj niso še natančno pojasnjeni. Do dna jim ni prišel niti Josip Kremen s svojimi temeljitimi študijami o manikiri in Eversovem »Vampirju« v podlistkih »Slovenskega Naroda«.

Rojstni kraj in bivališče ljubljanskih frakarjev je Ljubljana, in če se rodijo drugod, se preselijo v Ljubljano. Njih shajališče je ob nedeljah dopoldne Selenburgova ulica in Tivoli, proti večeru kafana Zvezda in še pozneje »Figovec« ali kaj drugega, kar priča ne samo o jugoslovenski zavednosti ampak tudi o visoko razvitem kulturnem čutu za antiteze.

Kajti (in tukaj je jedro problema) frakar je pravi kulturonošec Slovenije, kar sledi nepobitno iz sledečih dejstev. Je pripadnik JDS ali Jugoslovenske zajednice, hodi v gledališče ter graja in hvali, je pristaš

francoske demokracije, kar razodeva njegov nosljajoči govor, v kavarno hodi z mokropočesanimi lasmi in pisanimi nogavicami, ne grize nohtov, ampak ima lepe dolge ter jih od časa do časa snaži z zobotrebecem. Poleg vsega tega se nikdar javno ne opije, kar se lahko vsakdo prepriča pri policiji, hodi na čajanke in na vogel pred pošto, je član »družabnega kluba« in jezdnege odseka »Sokola«, ne hodi v cerkev in pokliče duhovna samo če je bolan, govori o valuti, športu in vzgojnih idejah ter je kot fant in zakonski mož zvest in goljufan, kar zopet razodeva tisto široko in globoko slovansko dušo.

Kakor že rečeno, je politično napreden, literarno pristaš Govekarja in drja Laha, znatveno pa drja Knafliča in Ilesiča. Po poklicu je uradnik, profesor ali advokat ter agent, po mišljenju monarhist ali kaj

drugega, zunanje politično je orientiran v smislu »Jutra« in »Slovenskega Naroda« ter se navdušuje za izgovorjavo l na koncu besed. Ženski pravi dama, dekletu gospica, namesto kaj rabi koga. Če nosi očala, ima velika, rumeno obrobjena, in palico s krožnim držajem, ki evili. Pozdravlja s »sevas« in »zdravo« (le redko »na zdar«). K črni suknji nosi počez pisane nogavice in bere »Jutro« stojé in gredé. V žepu ima vedno en izvod knjige: »In 24 Stunden perfekter Kavalier« in veruje v preseljevanje duš. Po smrti dobi nagrobni kamen, ki nosi njegovo fotografijo, in če umrje na jetiki, je zapisano, da ga je vzela tuberkuloza. Ob tej priliki dobi nekrolog v drugi dnevni notici »Jutra« in »Slovenskega Naroda« in na zadnji strani »Njive«.

programa v taktiki. — Vse to skupaj je bila le posledica nejasnosti v ustavnem vprašanju naše države.

Nasprotno pa so Hrvati ostali nacionalno in socialno bolj kompaktni, zavedajoči se svoje politične moči. Oni večinoma niti niso šli v Belgrad, pozneje so ostali doma tudi tisti, ki so sprva pokazali dobro voljo za skupno sodelovanje s Srbi, kakor n. pr. Slovenci. Oni so ostali enotni, kar Slovenci še danes niso, ker posamezne naše stranke še danes niso pridobljive za skupen nastop. Slovenski blok do danes ni bil mogoč. Čegava je krivda na tem, to bo mogoče kdaj ugotovil kakšen politični zgodovinar. Gotovo je samo to, da so Hrvati pri tem položaju smatrali, da jih hočejo stisniti od dveh strani: Srbi z ene, Slovenci pa z druge.

Ker se takšne reči v politiki ne po-

Omahnili so!

Takoj po zagrebškem kongresu „javni delavcev“ se je pojavila tudi v Ljubljani nova politična skupina „Jugoslovanska zajednica“, ki se je odrekla (vsaj na pol) pretiranemu centralizmu in je zaplavala v avtonomistične vode. Takrat sta dva lista, „Jugoslavija“ in v „Slovenskem Narodu“.

„Slov. Narod“ piše sledeče:

Spreobrnjenje pa ni dolgo trajalo. Kar se je Janezek naučil, to Janez zna. V tem oziru je zelo značilna pisava „Slovenskem Narodu“, poročila o nje-

V tej številki piše „Slovenski Narod“ sledeče:

„Stališče našega lista v tem vprašanju glede centralizma, op. ur.) je bilo od vsega početka popolnoma jasno. Bili smo in smo še za politični centralizem, ali kakor se ga je pozneje krstilo — unitarizem, bili smo in smo proti upravnemu centralizmu. V tem smislu smo zahtevali samoupravo. Čitajte dotične naše članke in dra. Ravniharjeve v „Slovenskem Narodu“, poročila o njegovih govorih na raznih shodih od prevrata sem — vse preveva ista misel. Politični centralizem, to je, mi hočemo enega vladarja, eno vlado, en parlament, en zakonodajni zbor; hočemo, da se na znotraj in na zunaj reprezentiramo kot trdna in nerazrušna enota in celota. Hoteti pa danes centralizem v upravi, zlasti v tako prenapeti obliki, kakor ga hoče uveljaviti režim, smatramo za škodljivo. Škodljivo zategadelj, ker ta centralistična uprava ni sposobna in fizično niti ni zmožna, da bi obvladala našo prostrano državo ter obstoječe raznolikosti v vseh delih njenega naroda. Po štirih letih našega ujedinenja je to prav jasno pokazala. Upravni centralizem je napravil bankrot. Koliko škode, je prizadel v tej dobi našemu narodu, niti ni mogoče preračunati. Žal pa je napravil tudi velikansko moralno škodo, ker je ljudstvo pogrešni upravni centralizem pričelo istovetiti s političnim centralizmom (unitarizmom). Odtod Radičeva republika, odtod hrvatski in slovenski separatisti. Vso to gmotno in moralno škodo imajo na vesti oni, ki so nam vsilili ter še danes forsirajo prenapeti centralizem v upravi. Zato se mora proti njemu boriti vsakdo, ki ljubi to državo, ki v resnici hoče ujedinenje našega naroda, ki je iz prepričanja — Jugosloven“.

Iz te pisave je razvidno, da „Slov. Narod“ oziroma vodilni krogi „Jugosl. Zajednice“ še danes ne vedo natanko, kaj pravzaprav hočejo. Oni si niso na jasnem niti o najosnovnejših pojmi, ki jih mora danes natančno razločevati vsak, kdor hoče govoriti ali pisati o centralizmu in o avtonomiji. Oni mečejo vse vprek: „politični centralizem“, „uni-

tarizem“, „upravna avtonomija“, „samouprava“ itd.

Emo pa je jasno: **Gospodje se silno bojé povedati, da so Slovenci**, in da so še kot **Slovenci** tudi Jugoslovani!

Boje se dalje javno povedati, da je vsaka „samouprava“ in „upravna avtonomija“ gola fraza, če ni združena z zakonodajno oblastjo in z zakonodajno močjo. V zakonodajnosti tiči jedro vsega problema! Kaj mi pomaga najlepša „samouprava“, če vanjo vedno lahko beza in dreza centralni minister! Tega pa gospodje ne povedo, ker nimajo poguma tega povedati, ker se boje očitka „separatizma“....

Žalostni junaki! In taka politična skupina omahljivih bojazljivcev hoče pri nas imeti neko besedo!

To, kar pripoveduje „Slov. Narod“ v zgoraj omenjenih besedah, ni nič drugega kot to, kar pridiguje dan za dnem tudi „Jutro“ oziroma njegov duševni oče dr. Žerjav. In vendar kakšna razlika med obema!

Dr. Gregor Žerjav pravi jasno in odločno: „Jaz se pišem dr. Gregor Žerjav. Jaz hlapčujem Pribečeviču in Belgradu in zato sem centralist.“ Ni lepo od dr. Žerjava, da se hlapčevsko priklanja Belgradu, lepo pa je, da on to jasno in določno pove, in dosledno in brez ovinkov izvaja iz svojega naziranja tudi vse posledice.

Kaj pa pravi in dela „Jugosl. Zajednica“ oziroma „Slov. Narod“? Danes pravi, da smo „trije“, jutri smo „eno“, čez čas bomo „dva in pol“ in tako naprej!

Kako naj imenujemo tako politiko? Ali je to lepo? Danes si mora biti vsak na jasnem, da med politiko centralizma in zakonodajne avtonomije ni mogoč noben kompromis, ker ga ni! Ni ga in ga ne more biti za nikogar, tudi za „Slov. Narod“ ne! Danes je treba biti ali dosleden centralist ali dosleden avtonomist!

Tistega trapastega mešanja pojmov o „jugoslovanstvu“, o „političnem centralizmu“ o „unitarizmu“ itd. mora biti konec, konec pa mora biti tudi bojazljive omahljivosti in nedosledne strahopetnosti.

Danes je treba povedati razločno in jasno: Jaz se pišem Marko Pavšek, sem rojen v Ljutomeru, sem star 32 let in hočem to in to, pa naj bo to komu prav ali ne! Danes je treba povedati jasno in odločno: Ali hočeš biti rob in hlapec, ali pa hočeš biti na svoji slovenski zemlji svoj gospod? Cincanja in obojavljanja so pa ljudje že siti!

Zato povejte, kaj in kdo ste: Ali ste Slovenci ali niste? Ali hočete, da si Slovenec na svoji zemlji sam piše svoje postave ali hočete, da mu jih pišejo drugi?

Tako je ta stvar in nič drugače.

Dopisi.

Virštanj pri Podčetrniku. Cenjeni gospod urednik! Upam, da ne boste vzlovljeni, da se tudi jaz kot slovenski republikanec oglašim, proseč skromnega prostorčka v Vašem čislanskem in obče priljubljenem listu. Ker mi slov. republikanci radi pomanjkanja gmotnih sredstev žal nimamo lastnega glasila, se obračam na „Avtonomista“, ki je znan kot najodličnejši list, ki je zaradi tega tudi najbolj čislani in priljubljen. Naša republikanska misel —

ki ji gotovo tudi Vi načelno ne nasprotujete — se naravnost sijajno razvija in širi pri nas na Štajerskem, kolikor tudi pa i na Kranjskem. Mi slov. republikanci smo bili prevarani od skoro vseh doslej pri nas obstoječih strank, zato smo izgubili še tisto malo zaupanje do njih, kar smo ga doslej imeli ter smo se končno le našli in zedinili v svoji „Slovenski republikanski stranki“. Pod neustrašno razvito zaščito svoje stranke, se bomo skupno s hrvatskim

kmečkim narodom z zakonitimi sredstvi borili za republiko Slovenije v okviru Federativne Republike Jugoslovanske, ker je to volja slovenskega in hrvaškega delovnega ljudstva. V to našo zvezno državo bomo imeli čast bratsko sprejeti našega slovanskega brata — Bolgara. Naš političen cilj je toraj jasno izražen v zahtevi po neodvisni slovenski samostojnosti v okviru Južnoslovanskih narodov. Takšna, brez dvoma najprikladnejša oblika vladavine se imenuje federativna ali zvezna republika. Meje med zveznimi državami odloči naj svobodni plebiscit, ne pa kakšna pristranska „komisija“ v Parizu ali pa kje drugje. Tako bi se vendar že enkrat spravil s sveta hrvatsko-srbski in srbsko-bolgarski spor, ki zahteva takšne žrtve. Bil je čas, ko smo tudi mi zahtevali avtonomijo, ki pa so jo nam odrekli vlastodržci, češ, Slovenija je preveč uboga in pasivna, pa je zaradi tega primorana živeti od „blagih“ dobrotnikov. Pa vendar plačuje Slovenija veliko davkov, pošta izkazuje celo prebitek, kar vse pa gospoda noče videti. Res je, da je obseg naše slovenske domovine majhen, toda dovolj je bogat za pridne roke. Pa bomo našo domovino odprli svetu in mu pokazali, da hočemo biti vredni v vrstah kulturnih narodov. — Zahtevali smo avtonomijo in naša zahteva je ostala preslišana. Iz vseh krajev so deževali vladi prošnje za odpis davkov zaradi suše in slabe letine. Pa ti pride minister Pucelj in reče, da je letina najboljša. Davščine povišuje kar za sto odstotkov. Pri teh razmerah ni nič čudnega, ako seže ljudstvo po samopomoči. Zato zahtevamo federativno ureditev nam tako ljubljene Jugoslavije. S tem pa še ni rečeno, da je ljudstvo proti osebi kraljevi ali pa državi, temveč ono je le proti režimu, ki je za državo in ljudstvo slab. Bila je doba, ko je ljudstvo zahtevalo avtonomijo, danes pa zahteva republiko, da izidemo iz sedanje gospodarske in politične zablode. Zato kličemo po pravici, človekoljubju in enakopravnosti tudi najmanjšega dela naše slovanske države. Naša pravda — vaša pravda, naša zmaga — vaša zmaga.

Republiknec.

(Op. ur. Priobčujemo radi ta dopis. Iz njega je posneti, da dopisnik noče nič več kot mi: zakonodajno avtonomijo Slovenije, kar je istovetno s federativno ureditvijo naše države. Dostikrat v življenju je tako, da govore ljudje drug mimo drugega; tako je tudi tukaj, če ima kakšen pošten republikanec kaj na srcu, naj se le obrne na nas. Za nas ni odločivna samo republikanska misel, ampak predvsem moška in odkrita beseda!)

Iz Rožne doline pri Ljubljani.

Prejšnji teden sem čital v uradnem glasilu ljubljanskega magistrata, odnosno njegovih sedanjih reprezentantov, da se merodajni(?) gospodje bavijo z inkorporacijo nekaterih delov predmestnih občin, med njimi tudi viške občine. Nehote sem se smejal, ko sem se spomnil privlačnega vabljenka v podobi »Poti v Rožno dolino«, ki naj bi viškim občanom predočala očetovsko skrb, ki jo ima ljubljanska občina za svoje sedanje občane in katero bi brezdvomno delila z novimi, če bi jo tudi še v bodoče upravljali taki veleumi in posebno nižjim slojem naklonjeni gospodje, ki so se s tem trudapolnim in požrtvo-

valnim delom deslej mučili. Siroko-ustne obljube in idealne prednosti, ki se mažejo okoličanskim prebivalcem okoli oči in ušes, kakor naivnemu otroku med okrog ust, se takoj izpremene v strah in grozo, če človek stopi v okoliš tega dela katastrofalne občine »predmestje Gradišče«, ki je seveda del bele in skrbne Ljubljane. Res bela in skrbna je bila vedno, toda le za frakarje in koritarje. Najlepši dokaz zato imamo Rožnodolei.

Če okreneš na svojem pohodu po zauživanju svežega zraka onkraj železniškega prehoda pri »Škabernetovi vili«, na levo in si vstopil na »Pol v Rožno dolino«, se ti nehote srce zasmee v nadi, da boš na prijetnem stališču použil nekoliko požirkov te tako pričakovane medicine. Tvoje veselje pa je le jako kratko, kajti že pri »Piekovi vili« te mine veselje po užitku in mesto tega ti napolni mogočane skrb, kako boš hitro prišel domov, če te grabežljiva ilovica osvo-bodi nepotrebnega luksusa, ki ma pravijo čevlji. Če si dovolj drzen, si prve neprijetne utise potisnil v ozadje in hočeš za vsako ceno v Rožno dolino, potem bodi siguren, da se ti takoj za bivšim nemškim drsalističnim odpro vsa blagodejstva s katerimi razpolaga tretja prestolnica kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki te trdovratno spremljajo prav do mestne meje, tam nekje pri Marnovi oštariji. Najidealnejši je del od železniškega prelaza v podaljšani Glinški ulici pa do mestne meje. Da je ta del tako idealen je posledica dolgotrajnega dela izmučenih možganov še bolj idealnega mestnega stavbnega urada, ki je položaj duhovito prestudiral in prišel do zaključka, da so vsi dosedanjí načrti le za koš in da naj si trdovratnež, ki hoče po vsej sili v Rožno dolino, nabavi aeroplan, da ne pride v konflikt na eni strani s kristalno čisto vodo, ki tričetrtino leta preplavlja krasne livade in ki počasi, toda sigurno pripravlja strugo bodoči novi Gradašci. —

Vse te krasote, katerim se eventualno ogneš, če te prehudo hrepenenje ne tira v Rožno dolino, so pa vidne le, dokler ti je milost božja naklonjena, kajti čim solnce za Rožnikom zaidé se ti takoj odpro vse krasote ljubljanskega ponočnega življenja v razkošni razsvetljavi električnih svetilk, ki se jih poslužujejo domov se vračajoči duševni in fizični delavci, ki so čez dan prodajali svoje blago svojim srečnejšim soobčanom v sredini nerazsvetljene dolge vasi. Če nisi na takem pohodu povsem opremljen, potem napravi pred njim svojo oporoko, kajti nemogoče ti je, vsled blesteče razsvetljave se izogniti, ne-pričakovanim izbruhom ljubezni in osebne naklonjenosti. Tega se najbolj zavedajo ljubljanski stražniki, ki hodijo po službenih opravkih z »Vrtarje« preko Karlovske in Opekarske ceste na Vič, samo da se izognejo našim silovitim »Nachtkafehausom«. Ker si tudi mi neposredno prizadeti ne želimo, da bi ostala baš naša okolica vseh vekov veke torišče vseh ljubljanskih prijetnosti, zato bomo skušali dne 3. decembra tiste namo-gistratu, ki nam po vsej sili dobro hočejo in za nas tako očetovsko skrb, dislocirati in bomo postavili na njih mesta druge, od katerih pričakujemo, da nas ne bodo s samimi ideali trpinčili. — t —

Dnevne vesti.

Naše bralce opozarjamo na novo rubriko „Domači zdravnik“. V tej rubriki bomo objavili poučne zdravstvene članke, ki jih piše prvovrsten strokovnjak.

Še je živ! Še je živ in še piše. Namreč g. dr. France Ilešič. Še je živ in še piše, da je „zedinjena Slovenija“ anahronizem, t. j. nekaj zastarelega, kar ne spada več v današnje čase. Še je živ in še vedno piše, da Slovencev ni treba na svetu, ampak da smejo živeti na svetu samo „Jugoslovenci“. Ne ve pa ta odlični znanstvenik in se ne zaveda, kako strašno greši s takim svojim pisanjem, kajti kdor tako piše, ta je „separatist“ najgrše sorte. Kajti kdor poudarja „jugoslovanstvo“, poudarja s tem tudi neko nasprotje med „jugoslovan-

stvom“ in „severoslovanstvom“. Kdor pa naglašja to nasprotje, je separatist, grd separatist, ker ne priznava „slovanstva“ ali recimo: vse slovanstva. Toda tudi tisti, ki pridiga in oznanja „vseslovanstvo“, je separatist, grd separatist. Tak človek namreč ne priznava „arijstva“ ali „indogermanstva“. A tudi odločni „indogermanci“ so separatisti, grdi separatisti. Ti ljudje namreč ne priznavajo „človečanstva“. Toda tudi „človečarji“ so separatisti, grdi separatisti, ker s poudarjanjem „človečanstva“ ne priznavajo ne živalstva, ne organičnih bitij, ne stvarstva, ne vesoljnosti, ampak priznavajo in javno razkazujejo samo svojo možgansko zmešnjavo.

Samostojni kmetje bodo imeli 27. t. m. svoj občni zbor v Ljubljani. Na občnem zboru bodo sprejeli sklep, da zahtevajo kot **slovenski samostojni kmetje** za Slovence lastno zakonodajo. Druga točka dnevnega reda bo poročilo tovariša g. ministra Puclja o gradnji nove kočevske železnice.

V Velikih Laščah uprizorje prihodnji teden dramatisirani Schillerjev „Kampf mit dem Drachen“, ki ga je prevel v slovenščino Janez Vesel Koseski pod zaglavjem „Bor z drakonom“. Z uprizoritvijo bo združen tudi shod samostojnih kmetov. Prolog tega zanimivega dramskega dela se glasi presto po Koseskem:

„Kaj se vali, kaj ljudstvo vré
hrumé po dolgih stegnjah tie?
Je mar požarna to nezgoda?
Vse skup leti pohlepno zgoda.
Na konju zrem visociga
v derhalu kneza P.....
za njim privlečejo, o čudo!
zverj neznan strašno grudo
k' je vidit klerikalni zmaj
z gortancem grozniga stežaja.
Strme pogleda ljudstvo zdaj
na P..... in zdaj na zmaja.
In tisučerno glas doni:
„Taj je drakon, poglejte vsi,
ki je napredne sile davil,
a P..... mu je rabo ustavil.
Veliko družih je pred njim
se v bor podalo z besam tim,
nobeniga nazaj ni bilo,
junakom takim gre plačilo.
In v oštarijo truma spe
kjer P..... zbral je svoje ude,
vse kmete samostalnike
povabil k sebi brez omude.“

Nato se začne zabavljanje čez ljudsko stranko, radikale in na tihem tudi čez demokrate.

Nova kočevska železnica. Kakor izvemo iz dobro poučenega vira, začno

graditi novo kočevsko (Puceljevo) železnico že prihodnji teden.

Udruženje Koroških Slovencev priredi v sako soboto od sobote dne 25. novembra naprej v gostilni Mrak zvečer ob 8. uri sestanke, s poučnimi predavanji. Dne 25. novembra bo predaval gospod profesor dr. Lončar „Slike iz Slovenske zgodovine“. 2. decembra g. profesor dr. Arnejc „Koroški plebiscit“. 9. decembra g. vseuč. profesor dr. Gavazzi „Gospodarske razmere Slovenije“. Dostop prost za vse Korošce in vsem prijateljem Koroških Slovencev. — Somišljenike prosimo za udeležbo!

Pred revolucijo? Govori se, da se v Sloveniji revolucionarno gibanje hitro širi in da stoji na čelu tega gibanja celokupno slovensko učiteljstvo. Opozorjamo na to vlado.

Članek, ki je izšel v zadnji številki našega lista pod naslovom „Hrvatsko vprašanje in Slovenci“, je skoro v celoti objavil tudi zagrebški dnevnik „Hrvat“. Znak, da smo zadeli prav.

Listnica uredništva: Gosp. dopisniku iz loške doline: Vašega dopisa si brez dokazov ne upamo objaviti, razven ako prevzamete odgovornost sami. Saj veste kako je s takšnimi osebnimi zadevami pred sodiščem — dandanes.

Listnica uredništva. G. M. P. v Preski. Vaše pismo od 31. oktobra se je nekam zamešalo, zato odgovarjamo šele danes. Naknadni račun železnice boste morali plačati, ker so tu merodajni statuti železnice. Seveda je poslovanje železnice v tem primeru škandalozno.

Listnica upravnštva: F. G. Br. Dolg Din. 7.505. M. K. v H. Dolg Din. 18.75.

„**Novi zapiski**“. Naročnikom „Novih Zapiskov“: Novemberska in decemberska številka „Novih Zapiskov“ izideta skupno meseca decembra.

vi trdo temnorjavo grinto (krasto); v ustih se seveda taka grinta ne more napraviti, ker slina izpira kri sproti. Pač pa nastane tudi tu kmalo taka rana, ki kaj rada krvavi, bodisi pri jedi, ali pa če se dotakne roba pri govoru in v vseh drugih prilikah dotika. Ta krvavitev, ki nastopa po najrahljšem dotiklaju, je nadaljen važen znak raka.

Če bolnik tudi sedaj ne poišče primerne zdravniške pomoči, tvorba raste naprej, rana postaja globokejša, izcedek iz nje je gnojen in smrdljiv. Začenjajo se napenjati obolelemu mestu najbližje bezgalke (sleze), ki postanejo ravno tako trde, kakor je prvotna zatrdina. Tudi

lahko še popolnoma normalna. Zato pa tak rak ni nič manj nevaren. Pri njem naj odločuje že najmanjša zatrdina, katera se po svoji konsistenci loči od ostalih prs in katera, če tudi počasi, raste na svojem obsegu. Ako bolnik čaka, da se napnejo bezgalke pod pazduho, postal je uspeh pomoči morda že dvomljiv. Eno pa je važno za vse rake te vrste, da skoraj nikdar ne povzročajo posebnih bolečin. Seveda pa to dejstvo ravno povečuje njih nevarnost in zavrattnost; kajti ravno to pomanjkanje bolečin je največkrat vzrok, da človek ne pokliče takoj zdravniške pomoči, češ: saj ni nič nevarnega ker nič ne boli!

Gospodarstvo.

Naše državno „gospodarstvo“ in naš denar.

Iz Zagreba nam piše v finančnih rečeh navadno dobro informirani prijatelj sledeče:

Pomočnik finančnega našega ministra, obenem ravnatelj „Balkanske banke“ g. Plavšič, se je vrnil s svojega potovanja v Prago in Curih zopet v Belgrad. Tu so ga že dolgo težko pričakovali. Kaj je prinesel s potovanja, o tem se še molči, gotovo pa je, da so celo vladni krogi postali zelo nervozni in — nejevoljni. Izjavljajo, da je polom Plavšičeve finančne politike očividni in da bo mogoče vzdržati naš dinar ali pravzaprav „Jugokrono“ v Curihu na sedanjem višku samo toliko časa, dokler se tresorji „Narodne banke“ ne iznebe zadnjega pod najtežjimi pogoji izposojenega ameriškega dolarja! Sedanji kurzi tujih valut na jugoslovanskih borzah so umetni in se bodo silno dvignili, ko bosta potreba uvoza in polom Plavšičeve finančne politike — jasna. Zato tisti, ki imate še kaj dolarjev — čakajte! Dolar in druga takozvana „zdrava“ valuta inozemstva bo gotovo — zopet poskočila. Čehi so nam dali razumeti, da nas imajo sicer silno radi, da pa nimajo nikomur kaj za „šenkat“, V Curihu pa je g. Plavšič zvedel le to, kar smo vedno trdili: da so internacionalni judji in drugi bankirji o razmerah pri nas dobro informirani! Z gotovostjo je toraj pričakovati, da bo naš državni denar — (kakor smo mi vedno rekli op. ur.) — **najkasneje spomladi** zopet padel, zlasti, ker se je pokazalo, da imajo Lahi med svetom več kredita kot mi. Tudi ti bodo storili vse, da naš kredit v svetu znova pomandrajajo, za kar jim sedanji vladni sistem nudi več prilik kot dovolj:

Seveda bodo še potresi, ki bodo dejanski stan zameglili. Če se g. ministru dr. Žerjavu posreči, privedi v našo državo ceneno romunsko žito, moramo pričakovati, da bo ta moka po 19—20 kron v Ljubljani! Kakor posnamemo iz bukareških (romunskih) listov, je romunski ministrski svet na svoji seji od 5. t. m. dovolil, da se sme izvoziti na prošnjo belgrajske vlade 3000 vagonov žita v SHS, seveda samo proti takojšnjemu plačilu. Toliko denarja pa naša vlada nima, zato je rekla, da bo sicer potrebovala vseh 3000 vagonov, zaenkrat pa hoče takoj kupiti in plačati le 200 vagonov. To žito se že nakupuje in bo toraj cenejša romunska moka kmalo tudi v Ljubljani, — seve če pojde posreči, kar pa nikakor ni gotovo, kajti Romunija je istotako Balkan! Mi-mogrede bodi omenjeno, da je pristojni romunski minister čisto neženirano zahteval od vsakega vagona za sebe 3000 romunskih lejev — provizije od neke belgrajske banke, ki nakup finansira! Če računamo en lej samo na pet naših kron, lahko vsakdo izračuna, da bo romunski gospod minister s svojimi kolegi, kateri so mu dali „placet“ za izvoz v ministrskem svetu, zaslužil vsaj 45 milijonov naših kron — provizije. Takšnih ministrov pa menda vendarle pri nas nimamo, pa čeprav živimo tudi — na Balkanu.

Seveda, Slovenci ste še otroci v teh rečeh, zato se samo — zgražate! — G. Plavšič, ki „dviga“ našo valuto s pomočjo tujih dolarjev, katere bomo morali presneto drago vračati, je razumen mož! Vse devizne kupčije gredo preko deviznega oddelka njegove „Balkanske banke“. Ta devizni oddelek je danes silno velik v primeru z deviznim prometom te banke, predno je njen ravnatelj postal — pomočnik finančnega ministra. To poslovanje prinaša seve

njegovi banki kolosalne zaslužke, zakaj vsaka inozemska deviza, ki jo pod ceno proda finančno ministrstvo, odnosno „Narodna banka“, na domači borzi, bodisi v Belgradu bodisi v Zagrebu — pasira devizni oddelek banke, ki služi pri tem bančne provizije.

Tako ginevajo izposojeni ameriški dolarji in prejeto zlato iz likvidirane Avstro-ogrske banke. Od tega imajo korist predvsem belgrajski trgovci-uvozniki, ki dobivajo kolikor hočejo tujih deviz za plačila svojih dolgov pod ceno in — „Balkanska banka“. — Ko bodo te zlate zaloge, ki bi imele le pomnožiti takozvano „metalno“ podlogo našega državnega denarja, izčrpane, se bo g. Plavšič najbrže zahvalil za svoje „pomočniško“ mesto in naš dinar bo na realni mednarodni curiški borzi nadaljeval svoj stari križev pot. Kakšen bo, vemo, če se spomnimo za nekaj mesecev nazaj. Samo, da se ga bo držalo ne samo ameriško dolarsko posojilo, temveč tudi 800 milijonov dinarjev izrednega kredita za armado in še marsikaj. Ali se spominjate, da je kdaj imel zadolženi kmet več kredita kot pa je bila vredna njegova domačija? Če ga je imel, je pri nas kmalo zapel boben! Z državo, in zlasti s kmečko državo, je v gospodarskih rečeh vse prav tako, kakor z vsakim kmečkim gospodarstvom.

Verus.

Žitne cene v Vojvodini. Pšenica do 1600 kron, oves 1000 kron, pšenična moka št. 0 do 2300 kron.

Kaj pa to? V Curihu je veljalo še nedavno 100 naših kron 2 franka 20 do 2 franka 25 centimov. Potem je pa šlo počasi nazaj, tako da je veljalo 100 kron v četrtek že samo 2 franka. Kaj to pomeni? Ali je že zmanjkalo dolarjev?

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOV. AVTONOMISTOV. Odgovorni urednik Jože Petrič. Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

Antikvarijat, knjigarna HINKO SEVAR

Ljubljana, Stari trg 34

kupuje in prodaja različne knjige v vseh jezikih po ugodnih cenah.

Homöopatična lekarna

na prodaj. Po metodi lekarne Dr. Willmar Schwabe v Le pzig, v originalni kaseti in v dveh dodatnih skatulah s 103 stekleničkami zdravil. Zdraven tri knjige za pouk in navodilo. Vprašanja na upravo tega lista pod številko 1867.

Enonadstropna

hiša v Ptuj

za trgovino, gostilno ali večje industrijsko podjetje naprodaj.

Klet 29 m dolga, velik vrt za eventualna stavbišča, blizu kolodvora ob prometni Ljutom. cesti. Na dvorišču fotoateljé. Vselitev mogoča takoj. Cena 1,800.000 K.

Poleg je naprodaj še druga

enonadstropna hiša

s hlevom, kolarnico in vrtom. Cena 800.000 K.

Jožef Kranjc, Ptuj, Ljutomerska c. 16.

Domači zdravnik.

Nekaj o raku.

Pod tem naslovom nameravamo odslej priobčevati kratke, informativne članke iz raznih panog zdravstva, in sicer posebej ono, kar je splošne važnosti, kar je v gotovem času aktuvelno ali pa kar vzbuja obče zanimanje. Naši bralci pa ne smejo pričakovati, da bodo tu dobivali navodila, kako naj se te ali one bolezni najhitreje in najceneje iznebijo. Kajti, ako se hoče zdraviti uspešno, mora se pred vsem poznati bolnika, njegovo odporno silo in njegove hibe in uspehe, treba je pred vsem ugotoviti značaj bolezni, v katerem štadiju razvoja da je, in še mnogo drugih važnih posameznosti. Zato je tudi razvidno, da se mora bolnik v slučaju resne bolezni obrniti vedno le na izkušenega zdravnika, kateremu potem lahko prepusti nadaljnjo skrb za zopetno pridobitev zdravja. Toda tudi v zdravstvu velja pregovor: da je „drži ga“ boljši kakor „lovi ga“. Lažje je svoje zdravje s primerno uredbo svojega življenja ohraniti si, kakor pa že izgubljeno zdravje pridobiti si zopet nazaj. Zato pa hočemo pod poglavjem **zdravstvo** polagati največjo važnost na higijeno, torej na one izkušnje, katere nas uče živeti tako, da se naše zdravje čim bolj okrepi, da se obranimo raznih boleznij čim uspešneje in si ohranimo polno telesno in duševno delazmožnost čim najdelj. Ker je pa tudi pri že izbruhli bolezni važno, da si poišče bolnik od pomoči pravočasno, hočemo opozoriti občinstvo pri raznih resnih boleznih na njih začetne znake in s tem omogočiti pravočasno in zato edino uspešno pomoč.

Kako se spozna rak pravočasno? Rak je eden najhujših in najbrezobzirnejših morilcev človeškega plemena. Vsled slabih življenjskih razmer med vojsko in po nji, se je ta strašna bolezen tudi v naših krajih kaj hudo razpasla. Rak je v splošnem sicer jako znana bolezen, tudi vsak ve, da je skrajno nevarna, vendar pa prihajajo od nje prizadeti bolniki skoraj brez izjeme jako pozno po zdravniško pomoč, tako da postane uspeh zdravljenja dvomljiv ali pa celo popolnoma nezadosten. Vendar pa je sigurno, da je tudi rak ozdravljiv, bodisi da se pravočasno odstrani iz človeškega telesa z operacijo ali pa, da se polagoma uničuje s pomočjo rentgenovih in radijevih žar-

kov. Kaj so torej začetni znaki raka? Oglejmo si najprej to bolezen, ako napade površino človeškega telesa, ali pa vsaj tudi za navadnega človeka vidno, oziroma dostopno mesto, kakor na primer v ustih: jezik, dlesno, ustnice. Bolnik začuti najprej v koži ali pa tik pod kožo malo, večinoma popolnoma nebolečo zatrdino. Oblika je prvotno okrogla ali pa ploščato okrogla, kmalo pa postanejo obrisi nepravilni, oglati. Ako se to zatrdino otiplje, se takoj opazi, da se ostro loči, in sicer ravno vsled njene trdote, od zdrave okolice; človek ima občutek, da tiči tu v koži oziroma na jeziku ali kakem drugem mestu nekaj tujega, popolnoma različnega od sosednega zdravega dela. Najvažnejši znak nevarnosti pa je dejstvo, da ta nova tvorba v človeškem telesu raste; začetkoma sicer počasi in po preteku več tednov, oziroma mesecev opazi morda šele bolnik, da je postala zatrdina večja. Kakor hitro pa to opazi naj ne čaka nadaljnega razvoja, temveč takoj naj gre k zdravniku.

Rast raka gori omenjenih mest vrši se večinoma po površini in le malo v globino, čim bolj se razširja zatrdina, nepravilnejše postopajo konture, pogostoma nastanejo celo robovi, ki segajo precej daleč v še zdravo okolico. Istočasno pa začenja razpadati tudi površina nove tvorbe; kajti, do sedaj jo je pokrivalo še kolikor toliko normalna koža (v ustih sluznica), morda da je bilo mesto malo druge barve, kakor okolica, bodisi da je bilo bolj temno-rdeče ali pa bolj blede. Pogosto se po-kažejo na vratu tudi tanke žilice. Ako pa začenja površina razpadati, napravi se navadno bolj v sredini zatrdine odrgnini podobna ranica, katera kaj rada krvavi, da se je človek le dotakne sedaj je še morda čas za odpomoč, a potrebna je mnogo večja operacija. Pogosto pa v tem štadiju uspeh izostane in rak se vkljub najboljšejeji operaciji v par mesecih, ali pa letih zopet ponovi.

Omeniti moramo tu še posebej raka v ženskih prsih, ker se ta v svojem začetku pojavi globoko pod kožo in zato pogosto na svoji površini sploh ne razpade; včasih zavzame taka razdina že cele prsi ene strani, koža nad njo je pa pri umivanju ali brisanju. Ko se kri ustavi, se nad to ranico strdi in napra-

Teodor Korn, Ljubljana
Poljanska cesta št. 8.
 se priporoča cenj. občinstvu za izvrševanje vseh

**kleparskih in vodovodnih
 instalacijskih del kakor tudi
 za pokrivanje streh.**

Vsa stavbinska in kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Proračun brezplačno in poštne prosto. Popravila točno in po najnižji dnevni ceni. Ambalaža in pločevine.

**Želim prodati
 italijanske klasike**

v platno vezane, z zlato obrezo, skupaj 9 knjig (Leopardi, Monti, Petrarca, Boccaccio, Monti, Foscolo). Cene po dogovoru. Ponudbe na upravo Avtonomista

Naiboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica v Ljubljani
Miklošičeva cesta št. 6 (tik za franč. cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge in vloge na tekočem računu od 1. januarja 1923 po

 5%

brez odbitka rentnega in invalidnega davka.

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem decembra 1921 nad **110 milijonov kron** hranilnih vlog in nad **1.100.000 kron** rezervnih zakladov. — Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici), na hipoteke in v tekočem računu.

Telefon:
 Pisarne št. 313.

Konfekcijska tovarna „Frande“ d. z o. z. v Ljubljani.

Telefon:
 Tovarne št. 532.

Tovarna

 v Stožicah pri Ljubljani.

Centralno skladišče

 v Ljubljani, Emonska cesta št. 5.

Vse vrste moških in deških oblačil. Uniformiranje. Prvovrstni izdelki. Konkurenčne cene.

Kapital: K 20.000.000

Slov. eskomptna banka

Rezerve okrog K 6.500.000

Podružnice:

Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje

Telefoni št. 146, 458

Brzjavke: ESKOMPTNA.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

 velenjski, šentjanski in trboveljski premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo, kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

la čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog in črni premog.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. Ljubljana, Nunska ulica 1.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

 Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki

Skladišče v „Kresiji“, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje, — Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5. — Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Upoštevajte pri nakupih.

Po olnoma varno
 naložite svoj denar v

**VZAJEMNI POSOJILNICA
 V LJUBLJANI**

R. Z. Z. O. Z.

sedaj poleg nunske cerkve

1. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“.

Hranilne vloge se obrestujejo po **5 1/2%** brez odbitka rentnega in invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5%**.

Hranilne vloge so vezane na dobo četrta leta po **6%**, na dobo pol leta po **6 1/4%**.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Telefon št. 21.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 38/1.

Telefon št. 21.

(začasno v prostorih Zadružne zveze).

Glavnica skupno z rezervami nad K 60.000.000.

Podružnice: Djakovo, Maribor, Sarajevo, Sombor, Solit, Šibenik. Ekspozitura: Bled. — **Interesna skupnost z Sveopčo Zanatlijsko banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter z Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.**

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji. Pooblaščen prodajalec srečk Državne razredne loterije.